

A csoporthoz tartozás kialakítására (csoport identitás, lojalitás, normakövetés) az ember erősen prediszponált

1). Az embert mint *biológiai konstrukciót* – a többtízezer évvel ezelőtti viszonyokhoz való alkalmazkodottság jellemzi

2). Az embert mint *kulturális konstrukciót* – az archaikus közösségek társas viszonyaihoz való alkalmazkodottság jellemzi

Biológiai evolúció

Kulturális evolúció

A működés

motorja

egyedi túlélés és reprodukív siker maximálása

ideák, akciók, tárgyi konstrukciók kialakítása, megőrzése, megosztása,

mechanizmusai

ivaros szaporodás

tudás-átadás

dinamikája

irreverzibilis, lassú

reverzibilis, gyors

versengés tárgya

források (élelem stb.)

figyelem, köztisztelet, hitelesség stb.

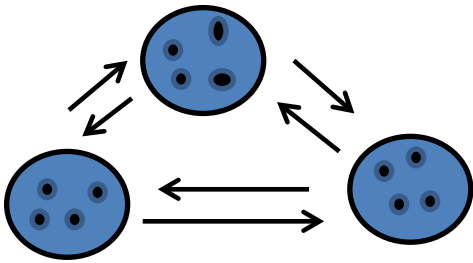
- A kultúra nem tud kilépni biológiai szabályzórendszerünk fogságából (és viszont)
- mesterséges szabályrendszerünk nem alakíthatók tetszőlegesen

A szabályozottság kettősége:
konfliktusok forrása

Egy adott viselkedés következményei kettősek, s a két vonatkoztatási rendszerben akár ellentétesek is lehetnek.

Archaikus (biológiailag adaptált) közösségi struktúra

- Kisméretű (100-200)
- Zárt közösség (*csoportidentitás- lojalitás- normakövetés*)
- Valódi (a „kint” és a „bent” egyértelmű)

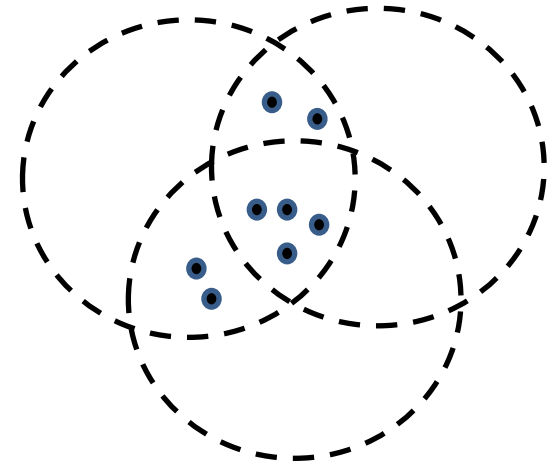
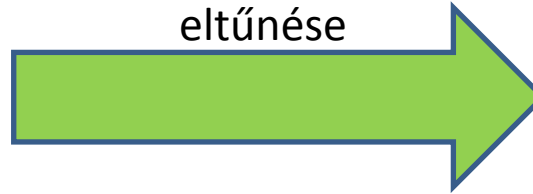

A csoport méretét és izoláltságát, a társas interakciók mennyiségét- minőségét fizikai és technológiai korlátok szabályozzák

Modern közösségi struktúra

- Változó (globális) méretű
- "Nyitott"
- Kvázi (*összemosódik a „kint” és a „bent”*)

Külső korlátozó tényezők eltűnése

- csoport mérete „korlátlan”
- a közösségi jelleg (*csoportidentitás- lojalitás- normakövetés*) feltételei nem teljesülnek

Valódi (archaikus közösségi)
csoport

Egyetlen koherens idea- és szabályrendszer

Identitás, csoporthűség
(stabilan megtartott egyének)

Kollektivizmus (megosztott ideák, akciók, szociális konstrukciók közössége)

Együttműködés (morális támogatás, hűség, önfeláldozás)

Kvázi (modern) csoport

Egyének csak részben átfedő szabály-és ideakonstrukciókkal

Identitás, csoporthűség hiánya
(ki-be járás)

Individualista kultúrák (autonóm egyének, egyszemélyes csoportok)

(szabályozott) versengés)

Következmény:

- Nincsenek kellően lehatárolt csoport-organizmusok (a csoport individualizáció feltételei romlanak)
- Nincsenek koherens és egységes „csoport-én”-el rendelkező tagok

Miközben evolúciós örökségünk „tovább dolgozik”

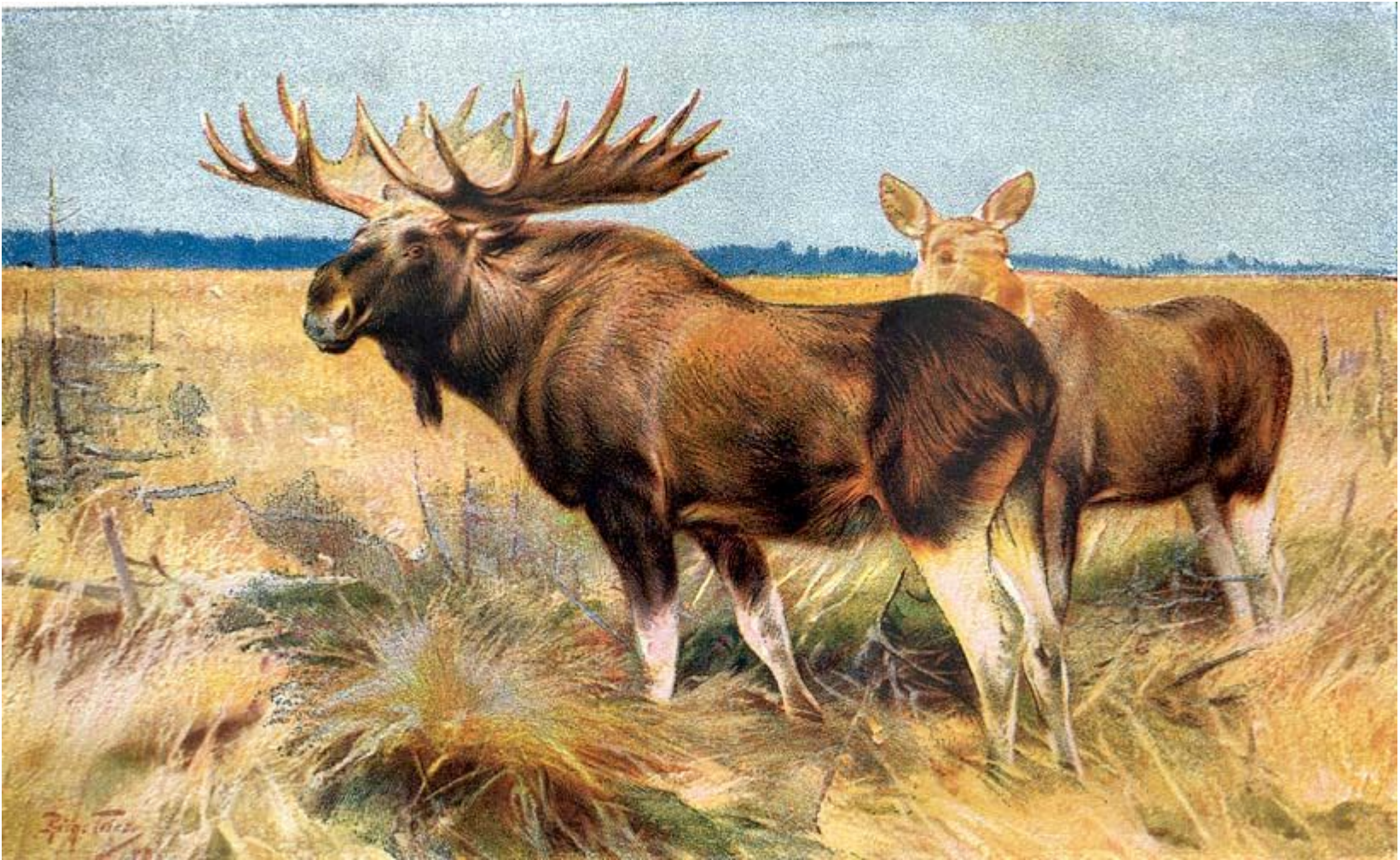
- Extrém szociális-rendszer szervező készség és késztetés*
- Közös szociális konstrukciókban való részvétel igénye (együttműködési kényszer)*
- Elmetartalmak megosztására való késztetés („megosztási” kényszer)*

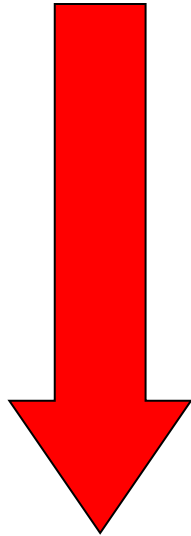
Megszaladás....

Kontrollt vesztett evolúció: Megszaladási jelenségek

Egy példa:

agancs mérete

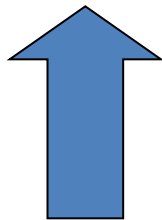

Korlátozó tényezők (pl. ragadozók, növényzet sűrűsége)

© Can Stock Photo - csp8402666

'Normál' agancsméret

Szexuális szelekció (agancs mérete minőség-indikátor)

agancs mérete

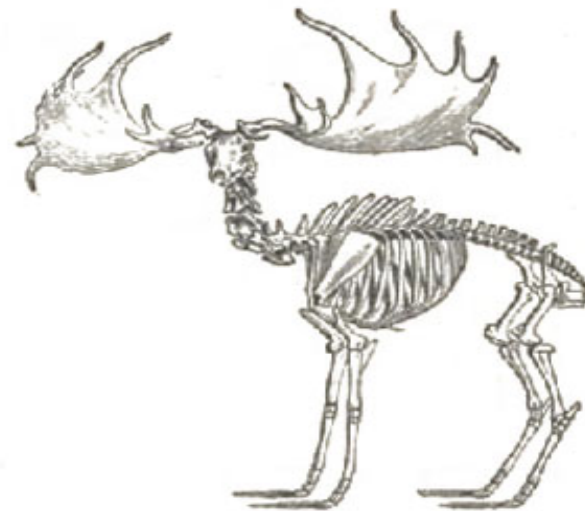
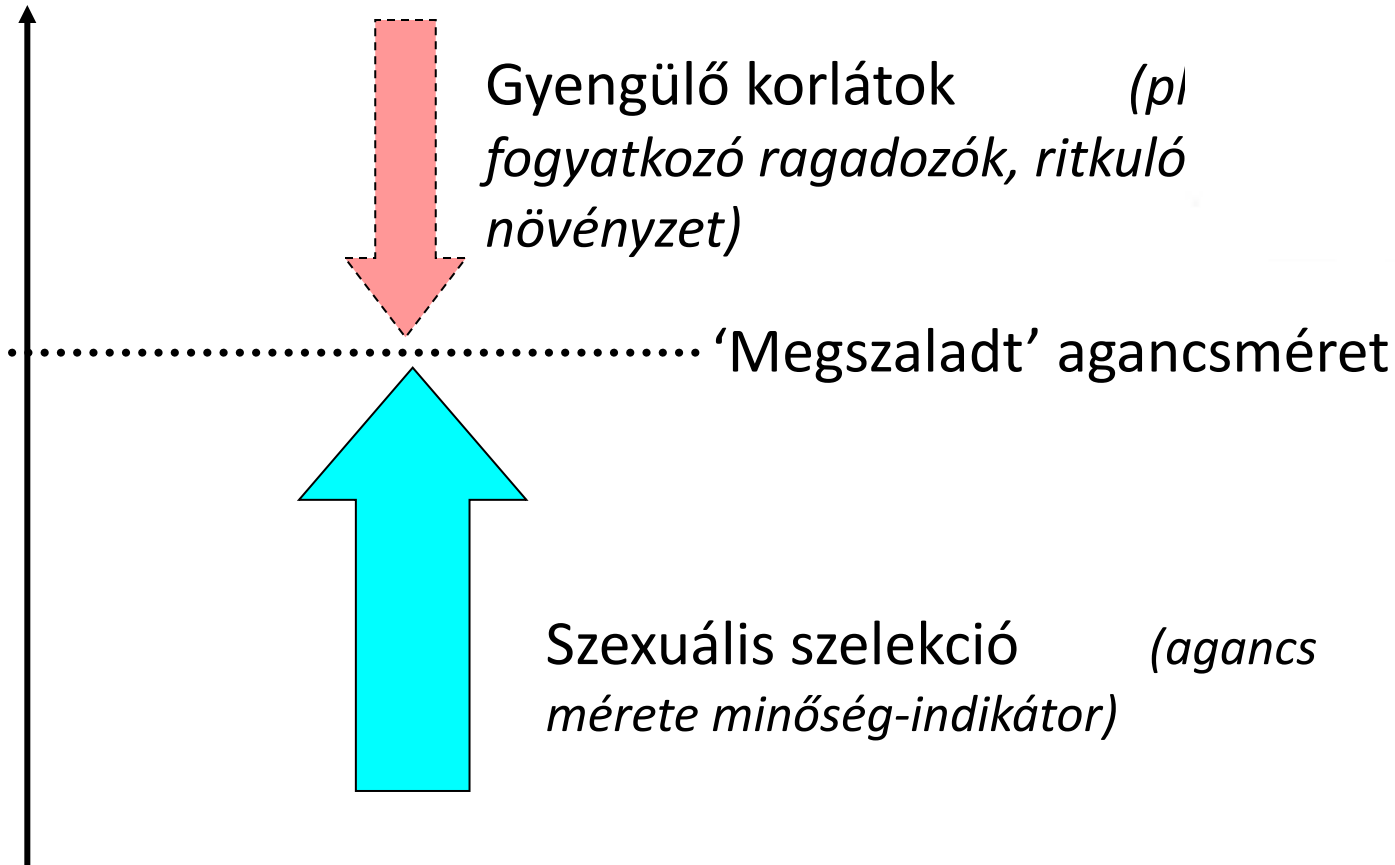

FIG. 197.

A humán társas szerveződés „megszaladása”

Csoport mérete
/Interakciók
gyakorisága

Külső (fizikai és
technológiai) korlátok

Kicsi, zárt, közösségi kultúrát
megvalósító csoport

Belső késztetések

*Szociális-rendszer szervező készség
Közös szociális konstrukciókban való részvétel
igénye*

A humán társas szerveződés „megszaladása”

Csoport mérete
/Interakciók
gyakorisága

Eltűnő fizikai és technológiai korlátok

*Közlekedési, telekommunikációs, információs,
technológiai stb. forradalmak*

Túlméretezett (kvázi) csoportok

Belső késztetések

Szociális-rendszer szervező készség

*Közös szociális konstrukciókban való részvétel
igénye*

Kontrollvesztett kommunikáció

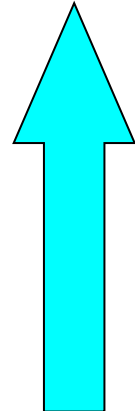
Kommunikációs
tevékenység

Kommunikáció
lehetőségei
*korlátozottak (fizikai és
technológiai) korlátok*

érzelmi információk
megosztásának egyensúlya

*Elmetartalmak megosztására való
késztetés („megosztási” kényszer)*

Kommunikációs
tevékenység

Kommunikáció tér-időbeli korlátai
eltűnnek

elszabadult
kommunikáció

*Elmetartalmak megosztására való
késztetés („megosztási” kényszer)*

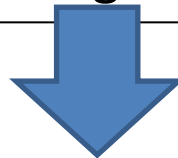
A facebook ideális csokoládé...

Technológiai és infokommunikációs fejlődés hatása:

- Elszabadult rendszerszervező képesség
- Elszabadult kommunikációs késztetések
- Egyre korlátozottabb lehetőségek a közösségi kultúra létrehozására

Eredmény:

- Egyre nagyobb kvázi csoportok
- Egyre terjedelmesebb (de lazább) kapcsolati (kommunikációs) hálózatok
- Egyre kisebb (ideák-akciók-szociális konstrukciók egységén alapuló) közösségek

Autonóm személyek globális társadalma
(*egyszemélyes csoport*)

A H. sapiens társas viselkedésszervező mechanizmusainak egysége a maga teremtette környezeti változások (civilizáció) hatására megbomlott

Modern ember: ‚Közösségi kultúra ’ nélküli közösségi lény

Hová tartunk? (Grosman & Varnum 2015)

Lokálisból a globálisba (társas hálózataink)

Abszolútból – Relatívba (nincs koherens idea és szabályrendszer)

Kollektívából az individualistába (mikroközösségek egyszemélyesre való redukálódása)